

Uddrag fra bogen "Førtidspension", side 62 – 66

Kapitel 4. Sagsbehandling forud for tilkendelse af førtidspension

...

4.4 Sager, der ikke kræver forelæggelse for rehabiliteringsteamet

Udgangspunktet er, at alle sager, hvor der skal træffes afgørelse om førtidspension, skal forelægges rehabiliteringsteamet. Der findes dog undtagelser til denne hovedregel.

Det er pensionslovens § 18 stk. 2, der som hovedregel fastslår, at alle sager, der skal overgå til behandling efter reglerne om førtidspension, skal forelægges rehabiliteringsteamet. Det er også den samme bestemmelse, der fastslår, i hvilke tilfælde kommunen kan undlade at forelægge en sag for rehabiliteringsteamet.

LSP § 18

...

Stk. 2. Det er **en betingelse** for, at en sag kan overgå til behandling efter reglerne om førtidspension, at sagen har været forelagt kommunens rehabiliteringsteam. Det gælder dog ikke i sager, **der behandles efter § 17, stk. 3**, eller i sager, **hvor kommunalbestyrelsen vurderer, at det er helt åbenbart, at personens arbejdsevne ikke kan forbedres**, og

- 1) sundhedskoordinatoren har udtalt sig eller
- 2) personen er terminalt syg.

De sager, hvor forelæggelse for rehabiliteringsteamet ikke er obligatorisk, er sager, hvor personen søger om førtidspension på det foreliggende dokumentationsgrundlag (utvivlsomt-sager), og sager, hvor det er helt åbenbart, at arbejdsevnen ikke kan forbedres.

4.4.1 Utvivlsomt-sager

Sager om ansøgning om førtidspension på det foreliggende dokumentationsgrundlag skal som udgangspunkt sagsbehandles på samme måde som andre sager om førtidspension – altså udfyldelse af rehabiliteringsplan, forelæggelse for rehabiliteringsteam og efterfølgende afgørelse om, at sagen overgår til behandling efter reglerne om førtidspension. Det fremgår af pensionslovens § 17 stk. 2.

LSP § 17

...

Stk. 2. Personer, som ønsker, at kommunalbestyrelsen alene tager stilling til spørgsmålet om førtidspension, kan dog anmode herom. I sådanne tilfælde **forelægges sagen** på det foreliggende dokumentationsgrundlag **for kommunens rehabiliteringsteam**, jf. **dog stk. 3**.

...

Der er en undtagelse til dette, hvilket ses i pensionslovens § 17 stk. 2, 2. pkt., hvor der henvises til *jf. dog stk. 3*. Henvisningen er til stk. 3 i samme paragraf – altså til § 17 stk. 3.

LSP § 17

...

Stk. 3. I sager efter stk. 2 kan kommunalbestyrelsen træffe afgørelse om, at en sag overgår til behandling efter reglerne om førtidspension **uden forudgående forelæggelse for rehabiliteringsteamet**, når kommunalbestyrelsen vurderer, at det er **utvivlsomt**, at personen **ikke opfylder betingelserne for tilkendelse af førtidspension**.

...

Henvisningen i starten af § 17 stk. 3 – *I sager efter stk. 2* – er en henvisning til § 17 **stk. 2** (ansøgning om førtidspension på det foreliggende dokumentationsgrundlag) Reglen i § 17 stk. 3 kan altså anvendes, når kommunen modtager en ansøgning om førtidspension på det foreliggende dokumentationsgrundlag.

Pensionslovens § 17 stk. 3 er en undtagelse til hovedreglen om, at alle sager om førtidspension skal forelægges rehabiliteringsteamet, før der kan træffes afgørelse i sagen. En ansøgning om førtidspension på det foreliggende dokumentationsgrundlag skal ifølge § 17 stk. 3 ikke forelægges rehabiliteringsteamet, når det er *utvivlsomt*, at personen ikke opfylder betingelserne for førtidspension.

Det er et spørgsmål om fortolkning, hvornår noget er "utvivlsomt". Altså hvad betyder det, når det i denne regel fremgår, at det skal være utvivlsomt, at en person ikke opfylder betingelserne for førtidspension.

Der er forskellige måder at fortolke en regel på. Reglen kan fortolkes ud fra beskrivelserne af den pågældende regel i lovens forarbejder (typisk lovbemærkningerne) eller ved at se på formålet med reglen eller formålet med den lov, reglen fremgår af og herudaf udlede, hvornår den pågældende regel finder anvendelse. Den væsentligste fortolkningsfaktor er ordlydsfortolkning, hvor der tages udgangspunkt i den sædvanlige eller naturlige sproglige forståelse af ordet eller ordene i loven. I mange tilfælde er det en sammenblanding af de tre fortolkningsmetoder, der afgør, om en person/situation befinder sig inden for eller uden for loven/reglen.

Ifølge en almindelig forståelse af ordet betyder "utvivlsomt", at der ikke kan sættes spørgsmålstejn ved berettigelsen til førtidspension; det skal være helt sikkert eller i hvert fald temmelig sikkert, at ansøgeren ikke er berettiget til førtidspension, før sagen kan undtages fra forelæggelse for rehabiliteringsteamet.

Bestemmelsen i § 17 stk. 3 blev indsat i pensionsloven med virkning fra 1. juni 2016 – altså ca. 3½ år efter førtidspensions- og fleksjobreformen trådte i kraft. Anledningen til ændringen var, at nogle kommuner havde påpeget, at det var unødvendig brug af rehabiliteringsteamets ressourcer at behandle sager på møde i rehabiliteringsteamet, hvis det på forhånd var sikkert, at personen ikke opfyldte betingelserne for førtidspension.

Der blev derfor fremsat lovforslag om en ændring af pensionsloven, så sagerne kunne undtages fra behandling i rehabiliteringsteamet. Formålet fremgår af lovbemærkningerne.

Lovforslag nr. 145, samling 2015/16, almindelige bemærkninger, pkt. 1

Lovforslaget **har til formål** at forenkle sagsbehandlingsprocessen og de formelle krav til proceduren ved behandlingen af førtidspensionssager i de tilfælde, hvor kommunen vurderer, at udfaldet af sagen på forhånd er klart. Ved at give kommunerne mulighed for at undlade at forelægge disse sager for rehabiliteringsteamet, **fjernes unødige sagsgange i kommunerne og sagsbehandlingstiden forkortes**. Det vil også være en fordel for borgerne, at de hurtigere vil kunne få en afgørelse. Samtidig slipper

*man for at bruge ressourcer på disse sager i kommunernes rehabiliteringsteam, og **teamet kan i stedet fokusere på at behandle de sager, der kræver en tværfaglig vurdering.** ... (mine fremhævelser)*

Der er god overensstemmelse mellem ordlydsfortolkningen og lovbemærkningerne til bestemmelsen. Ifølge lovbemærkningerne skal der ikke bruges unødige ressourcer på sager, hvor resultatet er givet på forhånd, hvilket stemmer godt overens med at kommunen kan undlade forelæggelse for rehabiliteringsteamet ... *når kommunen vurderer, at det er utvivlsomt, at personen ikke opfylder betingelserne for tilkendelse af førtidspension ... i § 17 stk. 3.*

Det er altså forholdsvis enkelt at fastslå, hvordan denne bestemmelse skal fortolkes. Dét, som utvivlsomt skal være til stede, er, at personen ikke opfylder betingelserne for tilkendelse af førtidspension – altså at betingelserne i pensionslovens § 16 ikke er opfyldte. Der skal derfor laves en vurdering efter pensionslovens § 16, før det kan fastslås, om personen utvivlsomt ikke opfylder betingelserne for førtidspension. Se om betingelserne i pensionslovens § 16 i afsnit 2.2 og afsnit 2.3.

Ankestyrelsen har udsendt en principafgørelse, hvor det nærmere præciseres, hvilke faktorer, der kan lægges vægt på i vurderingen af, om personen utvivlsomt ikke opfylder betingelserne for førtidspension.

Principafgørelse nr. 40-17

Kommunen gav afslag på førtidspension uden forudgående forelæggelse for rehabiliteringsteamet, da det fandtes utvivlsomt, at personen ikke opfyldte betingelserne for førtidspension.

Ankestyrelsen stadfæstede kommunens afgørelse og var enige med kommunen i, at sagen ikke skulle forelægges rehabiliteringsteamet. Der var behov for yderligere lægelig afklaring af helbredstilstanden og herudover behov for yderligere afklaring og udvikling af arbejdsevnen, før det kunne afgøres, om personen havde ret til førtidspension.

Ankestyrelsen udtalte at tilfælde, hvor en person utvivlsomt ikke opfylder betingelserne for førtidspension fx kan være tilfælde, hvor der ikke er den nødvendige dokumentation i sagen til at vurdere, om personen opfylder betingelserne for førtidspension. Det kan også være tilfælde, hvor personen er tilstrækkelig udredt, men hvor oplysningerne dokumenterer, at personens arbejdsevne ikke er nedsat i et omfang, så det giver ret til førtidspension.

Ankestyrelsens beskrivelse af, hvornår en person utvivlsomt ikke opfylder betingelserne for førtidspension, har Ankestyrelsen taget direkte fra lovbemærkningerne (L 145). Ankestyrelsen fortolker således utvivlsomt-reglen primært ud fra lovbemærkningerne.

I en anden sag kom Ankestyrelsen frem til, at det ikke var utvivlsomt, at ansøgeren ikke opfyldte betingelserne for førtidspension.

Principafgørelse nr. 58-18

Sag nr. 5: Sagen handler om en person, der søger om førtidspension på det foreliggende dokumentationsgrundlag. Personen kom til Danmark som flygtning i 1989. Personen har herefter haft sporadisk tilknytning til arbejdsmarkedet og ingen tilknytning til arbejdsmarkedet efter 1998. Personen har deltaget i mange beskæftigelsesrettede tiltag og har gået på sprogskole men kan ikke klare sig på dansk og har brug for tolk.

Personen er diagnosticeret med PTSD, lettere angst/depressionslidelse, smerter i ryg og nakke samt diskusdegenerative forandringer. Det fremgår af lægeattest, at personens tilstand er stationær – alle

behandlingsmuligheder er udtømte. Fra egen læge vurderes det, at jobafklaring eller andre aktiviteter med stor sandsynlighed vil forværre tilstanden.

Kommunen traf afgørelse om afslag på førtidspension uden forelæggelse for rehabiliteringsteamet.

Ankestyrelsen vurderer, at det ikke er utvivlsomt, at personen ikke opfylder betingelserne for tilkendelse af førtidspension. Ankestyrelsen drager kommunens vurdering af sagen i tvivl, hjemviser sagen og pålægger kommunen at forelægge sagen for rehabiliteringsteamet.

Det er ikke muligt at tilkende førtidspension, uden at sagen har været forelagt rehabiliteringsteamet, med mindre der er tale om en "helt åbenbart" sag. Det betyder, at Ankestyrelsen ikke i ovenstående sag kan ændre kommunens afgørelse, før sagen har været forelagt rehabiliteringsteamet, hvis Ankestyrelsen ellers havde villet det.

Ankestyrelsen afslutter deres sagsgennemgang i ovenstående sag (58-18) med at påpege overfor kommunen, at ressourceforløb er relevant, når der er et udviklingsperspektiv i forhold til arbejdsevnen. Der skal altså kunne peges på indsatser, hvor der er en realistisk mulighed for, at personen kan drage nytte af indsatsen og blive i stand til at deltage på arbejdsmarkedet.

Der er ikke noget i sagsfremstillingen, der indikerer, at kommunen har bevilliget ressourceforløb til personen. Ankestyrelsens præcisering af reglerne om relevanskravet i sager om ressourceforløb kunne derfor indikere, at Ankestyrelsen finder det tvivlsomt, om det er muligt at pege på et udviklingsperspektiv i forhold til arbejdsmarkedet for den pågældende person, men kan som nævnt ikke ændre kommunens afgørelse, så længe sagen ikke har været forelagt rehabiliteringsteamet.

I utvivlsomt-sager skal der fortsat udarbejdes rehabiliteringsplan, selv om sagen ikke forelægges rehabiliteringsteamet. Se om udarbejdelse af rehabiliteringsplan i afsnit 4.1.